

אדם אדמה ושמים

שמיטה | חורף תשפ"ב

שם:

שבט:

הקוד למשחק:

המושג שלי:

"צמד המילים 'לעובדה ולשומרה' הוא אולי ההגדרה הקולעת ביותר לאחריותו של האדם כלפי הטבע לפי תפיסתה של התורה. אנחנו איננו הבעלים של הטבע, 'לה' הארץ ומלואה, אנחנו רק נאמניו - בשמו של א-לוהים שיצר אותו והוא בעליו, ולמען דורות העתיד."

/ הרב יונתן זקס /

”
וכשהלכ
מן השירה פתפלא
ומשתוקק
אל ארץ ישראל
אור גדול
אזי נמשך והולך
מקדושתה של הארץ
עליו
ומשירת העשכים
נעשה ניגון
של הלכ.

"שנת שמיטה". כל שנה שביעית היא שנת שמיטה. בשנה זו ארבע מצוות עיקריות: שביית הארץ - איסור לעבוד את האדמה כרגיל; השמטת היבול - יש להפקיר את היבול של שנת השמיטה; קדושת הפירות - בפירות השנה השביעית יש לנהוג בקדושה; שמיטת כספים - בסוף השנה השביעית בטלים כל החובות ואין לדרוש כסף שאדם הלווה לאחר.

בשנת היובל אנו מצווים בכמה מצוות:

- א. שחרור עבדים, איסור מלאכה (כמו בשבת), החזרת הקרקע לבעליה
- ב. שופר בראש השנה, שחרור עבדים, איסור עבודת הקרקע כמו בשמיטה, החזרת הקרקע לבעליה
- ג. שמיטת כספים, שחרור עבדים, צום יום כיפור
- ד. הכרזת היובל בתקיעת שופר, שחרור עבדים, איסור עבודת קרקע כמו בשמיטה, החזרת הקרקע לבעליה

הקוד למשחק:

המושג שלי:

לקיים מצוות ואהבת לרעך כמוך.

כתב "כתב סופר": "כל התורה תלויה במצוות ואהבת לרעך כמוך (שבת לא). והנה מצוה זו אינה רק בלב, אלא שיראה את אהבתו בפועל, ע"י שעוזרו ומושיעו בשעת דוחקו, ומפרנסהו משלו, בעת שפרנסתו מצומצמת... והנה בשנת השמיטה שאין זורעים וכו' וצריך [העשיר] להסתפק במה שיש לו... ואם אז מפקיר את הכל, שיהיה העני שווה לו ליטול כל מה שירצה, אין לך ואהבת לרעך כמוך יותר מזה".

השדה בשמיטה. בתורה נכתב שאסור לעבוד את האדמה בשנת השמיטה. מה זה כולל? על פי התורה נכללות באיסור חמש מלאכות:

חרישה- הכנת הקרקע לזריעה.

זריעה- פיזור זרעים בשדה או שתילת צמחים.

קצירה- תלישת הצמחים ואיסופם.

זמירה- גיזום וטיפול בענפים לשם הצמחתם מחדש.

בצירה- קטיף הענבים.

ואולם פעולות הנחוצות לשמירה על קיום הצמח, שאם לא ייעשו ייהרס הצמח, מותרות גם בשנת השמיטה.

על ידי קיום השמיטה אנו מוכיחים כי:

- א. ה' ברא את העולם והוא אדון כל הארץ
- ב. כל אדם הוא אדון על אדמתו
- ג. כל אדם חייב לדאוג רק לעצמו
- ד. רק אדם עובד יכול ליהנות מיבול אדמתו

אדמה, אני קשובה לקולך.
אדמה, תפחד ולאן שאלך.
אדמה, השכיל בו אפסע הוא
שכילך,
אימא אדמה

/ אהוד מנור /

הקוד למשחק:

המושג שלי:

אלה העניין

"אדם מישראל מתנתק בשנת השמיטה מן האדמה, שממנה לוקח ואליה ישוב... בתרגום ללשון מודרנית ניתן לומר כי בשנת השמיטה חייב אדם להתנתק משגרת יומו, מעמלו, ממסך המחשב שאליו הוא מרותק, ממפעלו ובית עסקו, ולהקדיש את השנה לעבודת האדם. להגשים את אחריותו החברתית"

/ אביעד הכהן /

"אשר הקב"ה לישראל זריע
שש והשפיעו שכעפדי שתדעו
שהארץ של היא"

/סנהדרין לט ע"א/

הפקר הפירות. בשנת השמיטה כל יבולי השדה הם הפקר, כלומר אינם שייכים לבעלי השדה, וכל אדם רשאי לקחת מן הפירות. מטרת ההפקר היא להזכיר לאדם שהאדמה אינה שלו והוא אינו הבעלים של הארץ כי אם ה' הוא הבעלים על האדמות כולן.

הידה?

אלו הן המלאכות האסורות בשמיטה מן התורה:

- א. זריעה, זמירה, השקיה, עידור
- ב. זריעה, זמירה, קצירה, בצירה
- ג. זריעה, עידור, סיקול, זיבול, השקיה
- ד. זמירה, חרישה, עידור, קצירה

הקוד למשחק:

אלה העניין

"ועוד יש תועלת אחר נמצא בזה, שיוסיף האדם בטחון בשם ברוך הוא, כי כל המוצא עם לבבו לתת ולהפקיר לעולם כל גדולי קרקעותיו ונחלת אבותיו הגדלים בכל שנה אחת, ומלומד בכך הוא וכל המשפחה כל ימיו, לא תחזק בו לעולם מדת הכילות הרבה, ולא מיעוט הביטחון"

/ ספר החינוך מצווה פד /

היא תביט אלי עובה וחכמה
כש בכך השב הכיתה מן הדרך
תחבק אותי אלה בנשימה חמה
אימא אדמה.

היא תגד "אתה עיף מן המסע.
אל תפחד,

אני חובשות את פצעיך"
היא תיקח אותי אלה
כשאקרא בשמה
אימא אדמה.

היא תביט אלי עובה וחכמה
היא שוקטה כל כך
וכש תפגד סולחת
תחבק אותי אלה בנשימה חמה
אימא אדמה.

/ יענקל'ה רוטבליט /

המושג שלי:

"קדושת שביעית" היא קדושה שחלה על גידולי קרקע שגדלו בארץ ישראל בשנת השמיטה. פירות אלו אסורים במסחר ומותרים לשימוש רק "לאוכלה" ולא להפסד. כלומר, פירות שביעית נועדו לשימוש הרגיל, כגון לאכילת בני אדם, לאכילת בהמה, להדלקה ולצביעה, ואסור להפסידם או לקלקלם, והם נדרשים בהפקר.

מכל שמיטה - מאחר שפירות שמיטה קדושים, אין לזרוק אותם לאשפה. לצורך כך נוהגים להניח את כל השאריות של פירות אלו וכן את הקליפות שראויות למאכל אדם או בהמה במכל נפרד כדי שלא להפסידם בהנחתם עם כלל האשפה.

חידה?

אילו תכונות אופי לדעתך מפתחת השמיטה באדם?

הקוד למשחק:

המושג שלי:

פירות המותרים לאכילה כרגיל בשנה השביעית:

יבול שישית: יבולים שגדלו בשנה השישית.

יבול נוכרי: יבולים שגדלו בשביעית אך האדמות הן בבעלות נוכרי.

מצע מנתק: גידולים שמגדלים בחממה מעל משטח המפריד בין העציצים לאדמה.

לפירות שגדלו בשנה השביעית באדמת יהודי יש קדושה, וצריך לנהוג בהם בהתאם לקדושתם.

חידה?

פירות שביעית:

א. מותרים רק באכילה ובשימוש הרגיל שלהם

ב. מותרים גם לאכילה וגם לייצור חומרי ניקיון

ג. אסורים באכילה ויש להשמיד אותם

ד. מותר רק למכור לאחרים כדי שהם יאכלו

אלה העניין

"עקרון ההפקרה משמעו שימוש חופשי בתוצרת. בעולם ההיי-טק, ניתן להציע שבמהלך שנת השביעית כל התוכנות הקיימות בשוק תחולקנה בחינם (FreeWare) לכל דורש. כך יוכלו גם יחידים או אומות שאין ידם משגת בדרך כלל את הפיתוחים הטכנולוגיים האחרונים, להתנסות לאורך זמן בתוכנות שונות, לשפר את איכות חייהם ולצמצם את הפער הטכנולוגי בתוך החברה ובין האומות"

/ שמיטה בהיי-טק, יוסי צוריה,
מתוך עבדי הזמן, 2008 /

הקוד למשחק:

המושג שלי: פתרונות הלכתיים ליבול שגדל בשנת השמיטה:

• **היתר מכירה** - נשען בעיקרו על היתר 'יבול נוכרי' (לדעת הסוברים שבפירות כאלה אין קדושה). עיקרו של היתר זה הוא מכירת השדות שבבעלות ישראל לגוי טרם השמיטה כדי להימנע מחיוב השמיטה שהיה צריך לחול על השדה.

• **אוצר בית דין** - את פירות השנה השביעית מותר לקטוף רק בכמות קטנה ואסור לעשות בהם סחר. אם כן, כיצד ניתן לשווק ולקנות פירות וירקות בשמיטה? בית הדין ממנה שליחים מטעמו שמותר להם לקטוף את פירות השדה כרגיל. הפירות יחולקו לציבור, אולם הציבור ישלם על העבודה את העלות המינימלית בלבד (לכן אין הדבר נחשב למסחר בפירות שביעית). לפירות אלו קדושת שביעית!

אם העניין

"באופן מפתיע כל ההיבטים הרעיוניים של השמיטה שעליהם עמדנו באו לידי ביטוי בתקופה שבה תקפה מגפת הקורונה את העולם. בתקופת הקורונה חשנו היטב את מוגבלות המין האנושי ותלותו בבורא עולם, כאשר כל היכולות המדעיות והטכנולוגיות עמדו לאורך זמן רב בחוסר יכולת להביס נגיף זעיר, בלתי נראה ובלתי נלאה. הקורונה, כמו השמיטה, הנחתה אותנו לשמוט מעט מהרכושנות ומהאחיזה בענייני החומר, אנשים התכנסו יותר אל חיק המשפחה הגרעינית, ומצאו עצמם עוסקים בלמידה מקוונת ומגוונת.

/ מה עניין שמיטה אצל קורונה וסביבה, הרב ד"ר רונן לוביץ, בית הלל, גיליון 19 /

חידה?

אוצר בית דין הוא:

- א. מקום לשמירת שטרי מכירות הקרקעות בשמיטה
- ב. בית דין הדן עוברי עבירות בשמיטה
- ג. הסדר לקצירת פירות שביעית ולחלוקתם הצודקת בין הנצרכים
- ד. מקום שבו מחלקים כסף לעניים

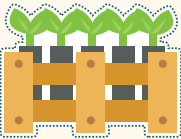
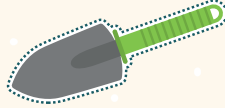
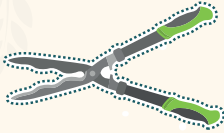
לוח ההתקדמות שלי:

עניתי על החידה השבועית	התקדמתי עוד שלב במשחק	נוכחות בפעולה

אייקוני שמיטה לגזירה

אייקוני שמיטה לגזירה

שמיטה | חורף תשפ"ב

**בכל שבוע יתפרסמו שתי חידות מהחוברת בפייסבוק
ובעמוד התנועה. בין העונים נכונה יוגרלו פרסים שווים!**

עקבו אחר הפרסומים בפייסבוק
או שאלו את הקומונרית

